

[Arbejds- og Socialministeren.]

det er egentlig det, Forslaget gaar ud paa. For Bestemmelsen vil virke paa samme Maade som Regelen om, at Formandsskabet i det i Henhold til den ikke længere gældende Lov om Arbejdsforhold virkende Arbejds- og Forligsnævn i Tilfælde af Uenighed vil kunne træffe Afgørelsen i Lønspørgsmaal. Det er maaske tvivlsomt, om der er Grund til for et saa begrænset Omraade som Dyrtidstillæg til Lærlinge at indføre en Regel som den foreslaaede, naar som nævnt de gældende Bestemmelser ikke har vist sig at være utilstrækkelige. Det vilde være konsekvent i givet Fald ogsaa at have Bestemmelser for de gældende Lærlingelønninger, men det vilde man næppe kunne gaa med til. Denne tvungne Voldgift maatte i hvert Fald administreres gennem et Organ, der havde stor Erfaring og Indsigt i Lønspørgsmaal. Man vil næppe finde det rimeligt at paalægge en af den faste Voldgift for det enkelte Tilfælde valgt Formand for et Lønnævn at træffe Beslutninger med saa store Konsekvenser. Fastsættelsen af Lønninger til Lærlinge er meget vanskelig, idet det ikke uden videre kan bedømmes, hvor meget en Lærlings Arbejdskraft er værd. Oplæringen er jo en Uddannelse, og man kan ikke forlange, at Arbejdsgiverne skal betale saa meget, at det ikke kan svare sig at holde Lærling. Dette vilde automatisk efter nogen Tids Forløb give sig Udslag i et Fald i Tilgangen af Lærlinge. Muligvis er der dog langt til denne Grænse, saaledes at der i mange Fag kunde fastsættes højere Lønninger, uden at Lærlingene derved vilde faa for meget; med de nuværende Lønninger kan Lærlingene formentlig i de færreste Tilfælde leve af deres Løn. Deres Uddannelse vil som næsten enhver anden Uddannelse koste noget, og naar Lønnen er naaet op til det Punkt, hvor en yderligere Stigning vilde betyde Nedgang af Antallet af Lærlinge, fordi Oplæring ikke kan betale sig for Læremesteren, maatte Støtte til Uddannelsen formentlig ydes under en eller anden Form.

Spørgsmaalet om Lærlingelønningerne er saaledes tilsyneladende teoretisk set ret kompliceret. I Praksis synes der ikke at være saa store Vanskeligheder. At der yderst sjældent nedsættes Lønnævn, tyder paa, at Organisationerne i adskillige Tilfælde forhandler sig til Rette, og, som nævnt, synes jeg ogsaa, man maa have bedre Bevis for de nugældende Reglers Ufuldkommenhed, før man skrider til at indføre den foreslaaede Institution. Hvis Forslaget skal nærmere overvejes, maa Arbejdsdepartementet formentlig have Lejlighed til at se Forslaget

nærmere igennem, ligesom man maa have visse Forhandlinger med Hovedorganisationerne, der maa tage Stilling til dette Spørgsmaal.

Selv om man finder, at de foreslaaede Bestemmelser er af ringe Betydning, bryder Forslaget i sit Princip afgørende med gældende Regler, navnlig efter Ophævelsen af Loven om Arbejdsforhold. Der kan vel med Hensyn til Lærlinge, som jo ikke kan strejke, være Grund til særlige Bestemmelser, men Forslagets principielle Karakter nødvendiggør formentlig, at det maa ses i større Sammenhæng.

Spørgsmaalet om Fastsættelse af Dyrtidstillæg til Lærlinge har været rejst af De samvirkende Fagforbund tidligere. De samvirkende Fagforbund har været inde paa, at der skulde ydes samme Dyrtidstillæg som til Ungarbejdere, og dette er Tilfældet i enkelte Fag. I øvrigt danner Bestemmelserne om Dyrtidstillæg for de forskellige Fag et meget broget Billede. Inden for de under de 31 faglige Fællesudvalg hørende Fag er der Dyrtidstillæg i de 12 eller i 24 af i alt 63 Fag. Det er dog i de største Fag, der er Dyrtidstillæg. Saaledes er der det i hele Metalindustrien, og de 39 af de enkelte Fag, der ikke har Bestemmelser om Dyrtidstillæg, er ganske ubetydelige. Det maa i øvrigt erindres, at de Lærlinge, der er saaledes stillet, at de modtager Kost og Logi hos Læremesteren, derigennem har haft Dækning for en Del af de Udgifter, der er kommet til.

Den Kritik af Lærlingeloven, som har været fremme adskillige Gange, har givet Anledning til forskellige Undersøgelser og Overvejelser, og dette Forslag, som efter min Mening ikke egner sig til Vedtagelse — jeg ved heller ikke, om Socialdemokratiet af principielle Grunde vil gaa ind for den tvungne Voldgift i et saadant Omfang, at det kan danne Udgangspunkt for andre Overvejelser —, kan maaske passende henvises til et Udvalg, hvor man saa kan se lidt nærmere paa det og samtidig se lidt mere paa forskellige andre Bestemmelser med Hensyn til Lærlingeloven.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Leonhard Hansen): Som det fremgaar af Socialministeriets Oversigt fra December 1943 — saa vidt mig bekendt er det de seneste Oplysninger, man har om Lærlingelønninger, Læretid m. m. —, er der i Henhold til Bestemmelse i Lærlingeloven af 1937 inden for Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne oprettet de i Loven nævnte faglige Fællesudvalg, hvis væsentligste Opgave har været at fastsætte Læretiden og Mindstelønnen